

Ontdek de toekomst van informatievaardigheden met AI-tools

31 oktober, UB UU

Presentatiemateriaal deel 2

Beleid, regelgeving & auteursrecht
Ethiek

Naam: Marie-Louise Goudeau, Harrie van der Meer,
Kim Dibbets

Instelling: UU, UvA/HvA, VU

4. Beleid, regelgeving & auteursrecht

Europees: AI Act / AI verordening

In deze verordening wordt de veiligheid geregeld van AI-systemen die in de EU worden verkocht en gebruikt (overeenkomstig wetgeving, grondrechten en EU waarden)

“AI-systeem: een machinaal systeem dat is ontworpen om met verschillende niveaus van autonomie te werken en dat voor expliciete of impliciete doelstellingen output kan genereren, zoals voorspellingen, aanbevelingen of beslissingen die van invloed zijn op de fysieke of virtuele omgeving.” – Artikel 3 onder 1 AI-verordening

AI verordening

Gaat over risico's met een systeem

AVG

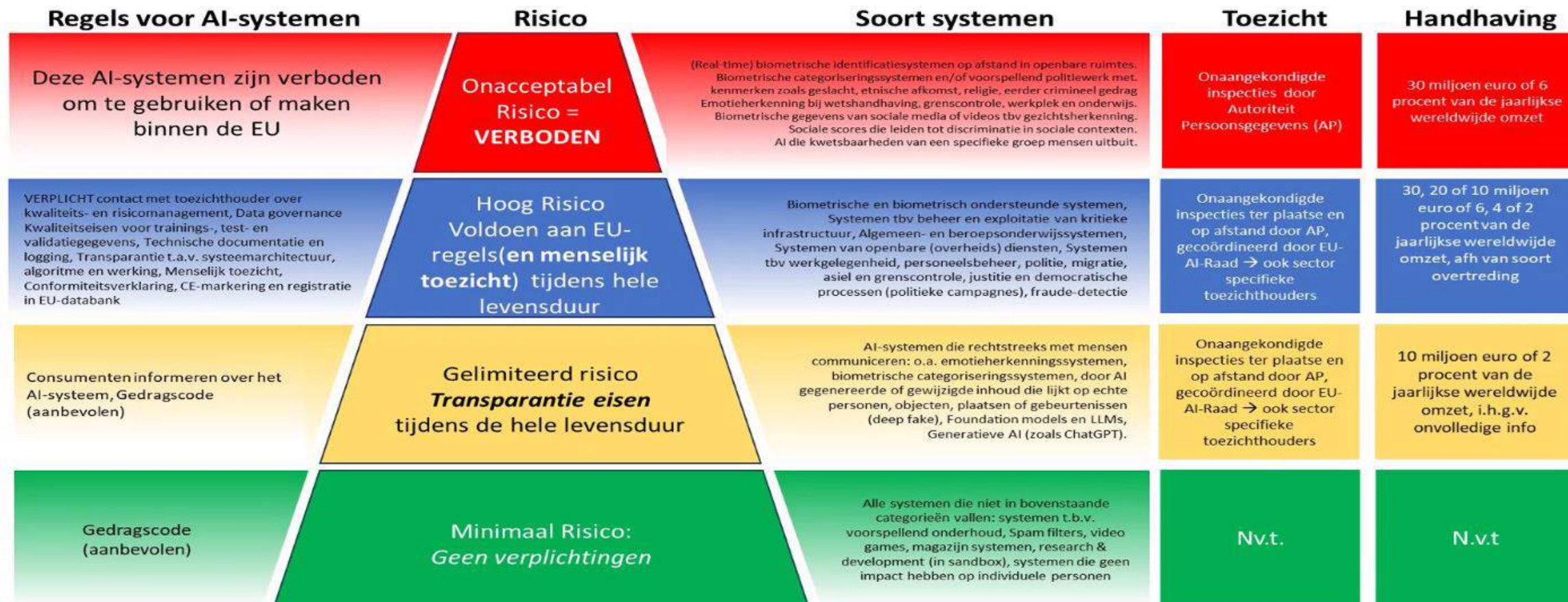
Gaat over impact op privacy

- Verwachte moment inwerkingtreding: eind 2023 / begin 2024
- Verwachte moment van toepassing verklaard: 2025/2026

Europees: AI Act

33

Elferink & Kortier Advocaten

Ontwikkelaars, importeurs, leveranciers van AI-systemen passen zelf de regels toe en bepalen zelf de risico-classes (self-assessment)

Copyright © 2023, drs Kees van den Tempel, AI-Labs BV

Landelijk

Zie:

Onderwijsinstelling

Vraag

- Verschillen per instelling
- Tendens is selectief omarmen met oog voor de risico's
- Dilemma: Privacy vs. functionaliteit van de tool
- Vrijwel overal 'levende' documenten: disclaimers m.b.t. voorziene aanpassingen

Instellingsbeleid

Wat is het beleid bij jullie?

AUTEURSRECHT

Schendt ChatGPT het auteursrecht?

Niet /moeilijk te bewijzen voor auteursrechthebbenden:

- Dat hun content is gebruikt als input voor ChatGPT
- Dat door ChatGPT gegeneerde content is ontleend aan aanwijsbare bronnen

→ Nog geen duidelijkheid, veel rechtzaken, de discussie loopt nog !!

N.B. Er zijn ook discussies over de verwerking van persoonsgegevens

AUTEURSRECHT

Inputfase

Auteursrechtenschending bij
het bouwen of trainen van
het AI model

N.B. OpenAI gaat robots.txt respecteren: jij
noteert waar de robots niet mogen komen

Outputfase

AI-gegenereerde
werken beschermd
door auteursrecht?

Maken gegenereerde
werken inbreuk?

AUTEURSRECHT

Auteursrechtelijke status van AI gegenereerde content

- Hoge Raad → werktoets: een werk:
 - heeft ‘eigen oorspronkelijk karakter’
 - draagt “persoonlijk stempel van de maker”
(minimum aan creativiteit vereist)
- Auteursrecht is verbonden met een mens

(Zie ook uitspraak Amerikaanse rechtbank m.b.t. selfie aap)

AUTEURSRECHT

Wie heeft auteursrecht op AI gegenereerde content?

- AI zelf? In meeste jurisdictie vooralsnog niet mogelijk
- AI ontwikkelaar? Afhankelijk van gebruiksvoorwaarden als die bestaan
- Een gebruiker? Voldoende vrije en creatieve keuzes die moeten blijken uit of de prompt of de bewerkingen na het genereren van AI output. Let wel op gebruiksvoorwaarden.

[Maar nog geen rechtspraak]

BRONVERWIJZING DOOR CHATGPT

- ChatGPT vermeld / heeft geen bronnen !!
- Vraag je om referenties? Je krijgt ze maar ze kloppen niet
- Referentie omzetten naar een citatiestijl (bijv. APA7): lijkt goed maar is het niet

*) Vanaf september 2023 kan ChatGPT echter op internet surfen voor Plus-gebruikers (gebruikers die een maandelijks abonnementsgeld betalen) en bevat het directe links naar internetbronnen. Blijf echter kritisch: verifieer de output met andere informatiebronnen.

BRONVERWIJZING NAAR DOOR AI GEGENEREERDE TEKST

Bronvermelding in lopende tekst:

Verwijzing in de tekst: (OpenAI, 2023)

Verwijzing als lopende tekst: OpenAI (2023)

- + bijvoorbeeld in een scriptie:
- Hoe je AI in je werk hebt gebruikt.
 - De prompt (instructie).
 - De gegenereerde tekst.

Voor het formuleren van de probleemstelling is gebruikgemaakt van ChatGPT (OpenAI, 2023) met als opdracht "...".

(In de tekst)

Voor het formuleren van de probleemstelling is gebruikgemaakt van ChatGPT (OpenAI, 2023; zie Bijlage A).

(Naar de bijlage)

BRONVERWIJZING NAAR DOOR AI GEGENEREERDE TEKST

Bronvermelding in bronnenlijst:

Ontwikkelaar. (publicatiejaar). *Naam van AI-tool* (Versienummer of -datum) [Type AI-model]. Geraadpleegd op dag maand jaar, van <https://xxxxx>

OpenAI. (2023). *ChatGPT* (Versie 14 maart 2023) [Large language model]. Geraadpleegd op 5 april 2023, van <https://chat.openai.com>

BRONVERWIJZING NAAR DOOR AI GEGENEREERDE TEKST

Bronvermelding boven figuur:

... in Figuur X...

Bronvermelding boven figuur:

... in Figuur X...

Bronvermelding onder figuur:

Of bij lange prompt

Opmerking. Afbeelding gegenereerd met de prompt "....." door OpenAI, DALL-E, 2023 (<https://labs.openai.com>)

Bronvermelding onder figuur:

Opmerking. Afbeelding gegenereerd door OpenAI, DALL-E, 2023 (<https://labs.openai.com>), zie Bijlage Y voor de prompt.

Bronvermelding in bronnenlijst:

Ontwikkelaar. (publicatiejaar). Naam van AI-tool (Versienummer of datum) [Type AI-model]. Geraadpleegd op dag maand jaar, van <http://xxxx> of <https://xxxxx>

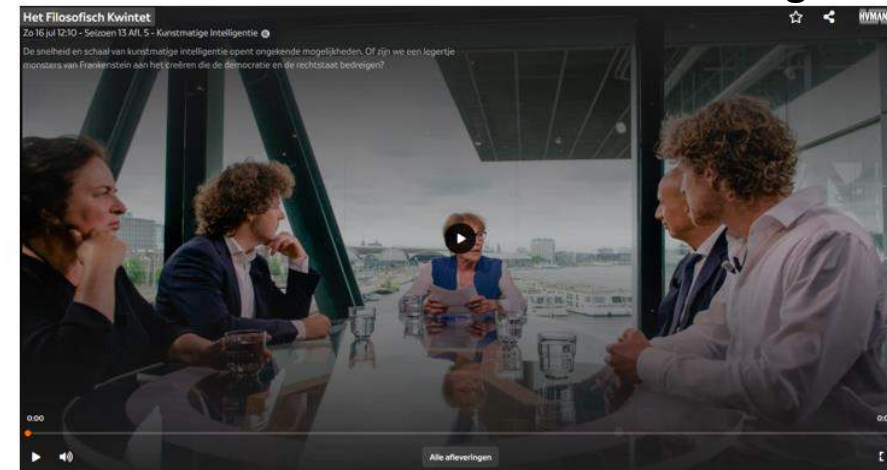
OpenAI. (2023). DALL-E (Versie 2) [Large language model]. Geraadpleegd op dag maand jaar, van <https://labs.openai.com>

5. Ethiek

VPRO Tegenlicht
Do 8 jun – De prijs van AI

Het Filosofisch Kwintet
Zo 16 jul 12:10 - Seizoen 13 Afl. 5 - Kunstmatige Intelligentie

Zou ik als tip toevoegen:
heel goed

Welke kansen bieden AI-tools?

Welke kansen bieden AI-tools?

Vraag

- 1 Creatie originele nieuwe content
- 2 Mogelijkheden door innovatie
- 3 Toegankelijkheid en inclusiviteit
- 4 Versterking leerprocessen
- 5 Inspiratiebron
- 6 ...

Welke ethische bezwaren zien jullie m.b.t. AI / AI-tools?

ETHISCHE BEZWAREN: MACHT EN CONTROLE

Concentratie van data (en dus financiële middelen) kan leiden tot machtsconcentratie bij enkele partijen.

Dus: monopolies, informatievoorsprong, eigenaarschap en beheersing van informatie.

- Risico's:
- ❖ Privacy-inbreuk en surveillance
 - ❖ Manipulatie van informatie
 - ❖ Verlies van besluitvormingsautonomie
 - ❖ Beïnvloeding van regelgeving
 - ❖ Afkalvende gebruikerscontrole

ETHISCHE BEZWAREN: MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

- ❖ Werkloosheid
- ❖ Milieueffecten
- ❖ Economische en technologische ongelijkheid

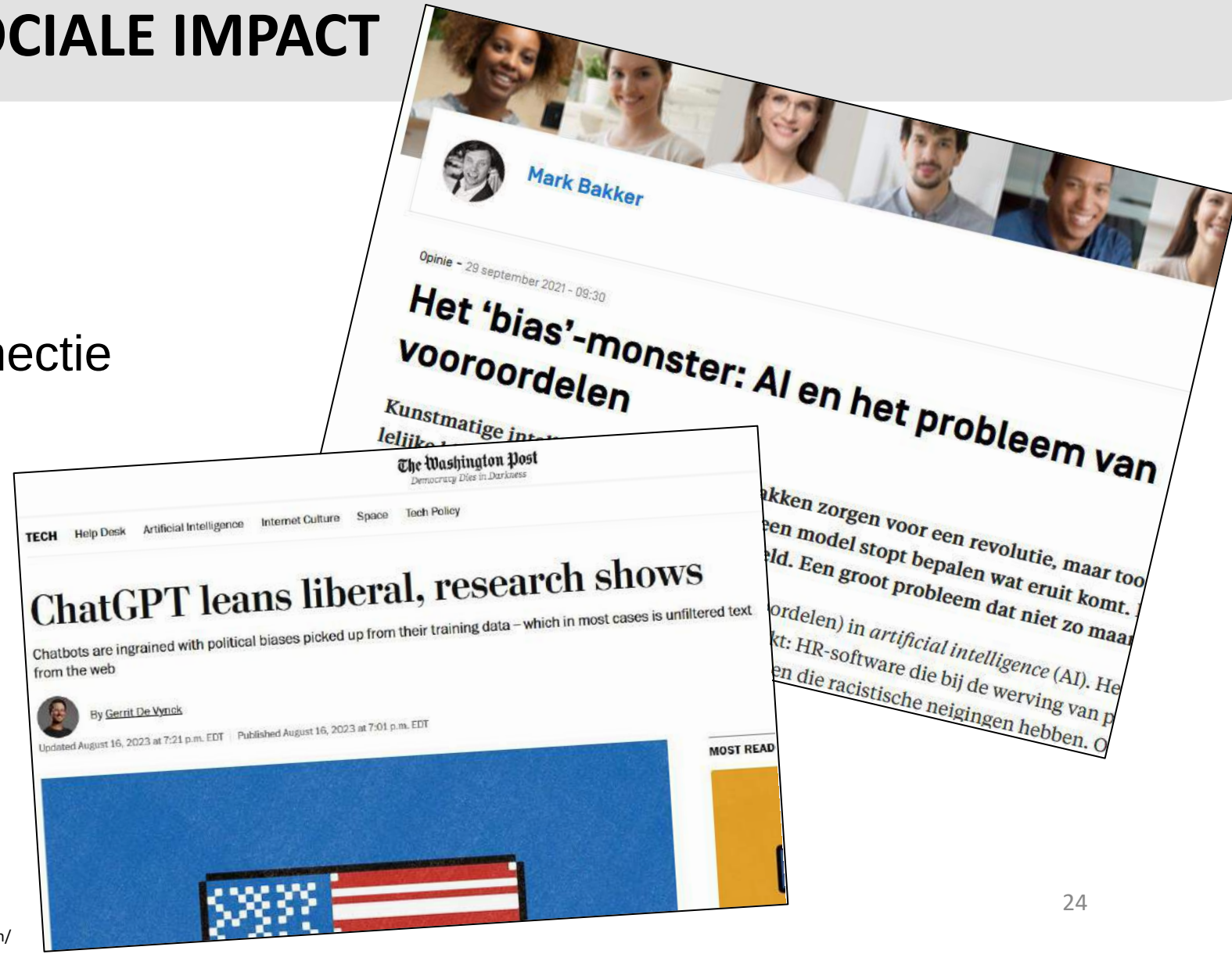
ETHISCHE BEZWAREN: WETENSCHAPPELIJKE IMPACT

❖ Bedreiging academische integriteit

ETHISCHE BEZWAREN: SOCIALE IMPACT

- ❖ Bias en discriminatie
- ❖ Verlies van menselijke connectie

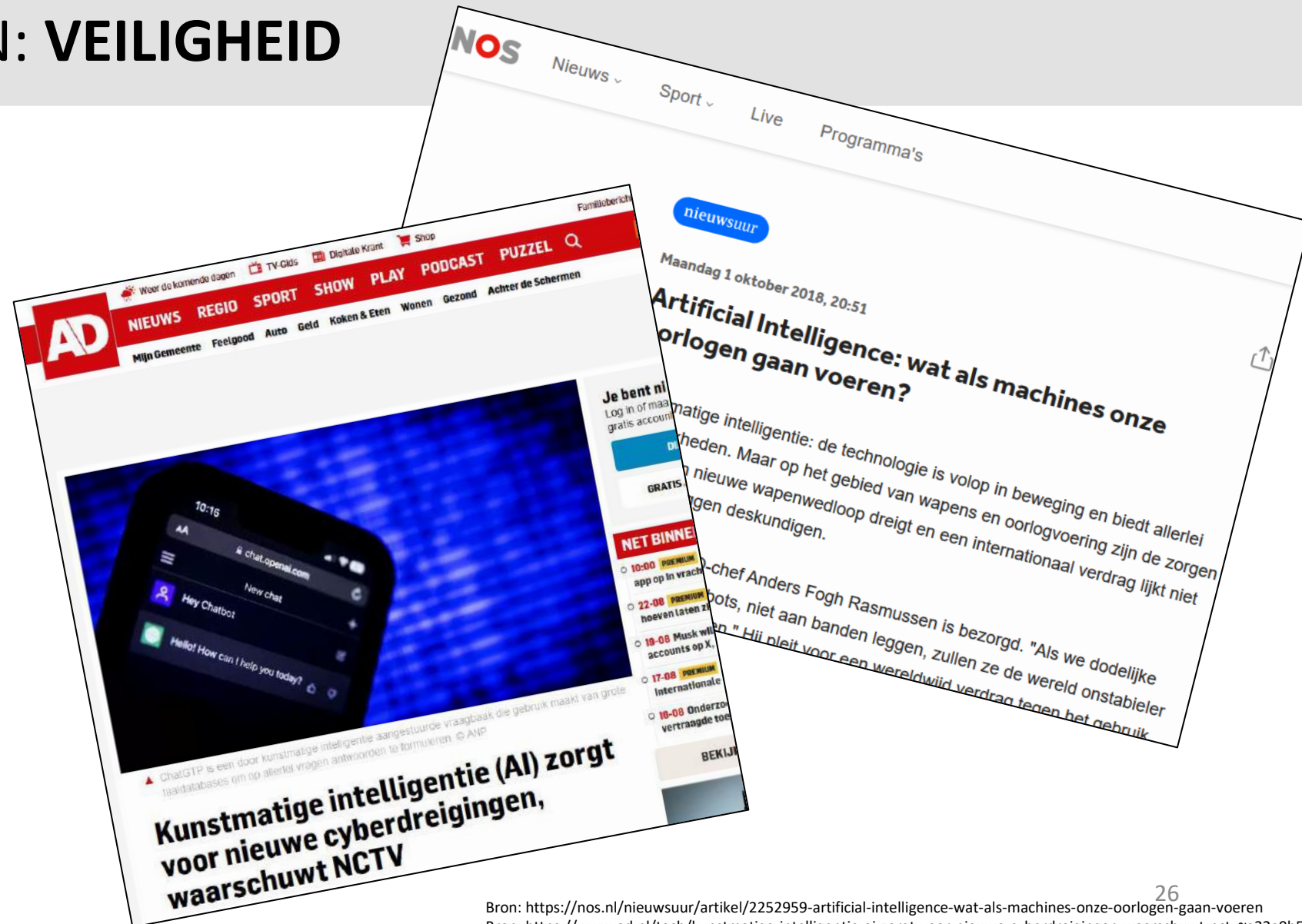
ETHISCHE BEZWAREN: MENSELIJKE VAARDIGHEDEN

- ❖ Effect op menselijke vaardigheden
- ❖ Effect op leren?
- ❖ Erosie van sociale vaardigheden
- ❖ Verlies van menselijke creativiteit
- ❖ Afhankelijkheid van algoritmes

ETHISCHE BEZWAREN: VEILIGHEID

- ❖ Veiligheidsrisico's
- ❖ Autonome wapens

ETHISCHE BEZWAREN: VERANTWOORDELIJKHEID EN AANSPRAKELIJKHEID

- ❖ Verlies van verantwoordelijkheid bij complexe AI beslissingen nemen.

Stellingen

Stellingen

Stelling 1:

De voordelen van AI/AI tools wegen zwaarder dan de ethische bezwaren

Stellingen

Stelling 2:

Informatiespecialisten zouden een trekkersrol moeten vervullen bij de vorming van ethisch bewustzijn m.b.t. artificial intelligence / gebruik van AI tools.